

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Mgr. Marian Šprta Ph.D.

Název: Sociální důrazy předexilních proroků (Dějinné a teologické pozadí)

Popis diplomové práce. Má:

- a) titulní stranu s dvojjazyčným názvem, poděkování, prohlášení, dvojjazyčná anotace se soupisem klíčových slov, obsah (desetinně tříděný), seznam zkratk a obrazová příloha;
- b) tříděný soupis použité literatury;
- c) anglicky psané jednostránkové Resume;
- d) vlastní stať (str.10-74), která je roztržena do dvou kapitol a osmi podkapitol + úvod + závěr;
- e) poznámkový aparát čítající 246 položek.

Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou tak splněny.

Hodnocení práce:

Diplomová práce Mariana Šprty sleduje sociální situaci v předexilním Izraeli (severním i jižním) širokém historickém, archeologickém a teologickém záběru. Začíná vhladem do dějinných souvislostí a končí prorockou kritikou sociálních poměrů zastoupenou jedním severoizraelským a jedním judským prorokem. Proto se Šprtova práce také rozpadá na dvě části (v podstatě na dvě poloviny): na obecný historický přehled a pak na reflexi fenoménu prorocství s konkrétními příklady jejich poselství.

Šprtova práce je psána kultivovaným jazykem a má víceméně kompilační ráz. Je pevně opřena o dva základní zdroje: o novější historicko-archeologické monografie většinou české a o biblický text sledovaných prorocství v Českém ekumenickém překladu doplněný druhotnými spisy (lexika, úvody, komentáře; proč jste shledal standardní německé či anglické komentářové řady nehodnými svého zájmu můžete vysvětlit při obhajobě). Nápadné je, že v kap. 1.2. vychází student v podstatě jen z jednoho zdroje, o kterém popisně referuje, ale jehož výsledky ani nekonfrontuje se starší či alternativní odbornou literaturou, ani se sám s přístupem monografie kriticky nevyrovnává (může být vysvětleno při obhajobě). Často používaná formulace „archeologie potvrzuje“ sugeruje dojem, že snad student vnímá archeologickou interpretaci jako podávání nezvratných důkazů. Zda tomu tak je a proč, je třeba vysvětlit při obhajobě.

Zatímco při reflexi dějinného kontextu je sociální problematika explicitně zmiňována, uvedení do fenoménu prorocství je sice rozsáhlé a podrobné, ale tuto trajektorii do sociálního rozměru prorocství na prvních 15 stranách postrádá. Proč se uvedení do prorocství věnujete tak obšírně a jak to pomáhá rozumět sociálnímu poselství proroků, můžete vysvětlit při obhajobě (z četby to nebylo zřejmé).

Těžiště diplomové práce (kap. 2.6.) je koncipováno jako popis jevu, tj. sociálních problémů a důrazů u proroků Ámose a Micheáše. Student se zaměřuje na detekci problému a na její řešení ve dvou českých (Překlad s výkladem, Mackerle) a jednoho slovenského (Varšo) komentářích. Pomíjí V.A.Žáka (Pozvání k Bohu). Proč? Škoda, že ke kompilaci sekundární literatury nepřidáváte vlastní reflexi na pozadí současných křiv a nespravedlností v české společnosti. Jinými slovy: proč nevystupujete ze světa textu a nevstupujete do světa aktuálního posluchače, vysvětlíte při obhajobě.

K teologické stránce práce mám jednu výhradu (str. 77). Uvádíte, že první severoizraelský král Jarobeám I. byl rebel, který se zmocnil trůnu během povstání. Věc je složitější. Na vině je Rechabeám – ten porušil (1 Kr 12) podmínky smlouvy nastavené již za Davida (2 S 5) a tím svazek severního Izraele a Judska skončil. Nadto byl Jarobeám I. za krále určen Bohem (1 Kr 11,11-13.26nn) a také na jeho příkaz pomazán, takže byl regulérním králem, na rozdíl od Rechabeáma, který toto pověření shůry neměl. Text, který uvádíte jako

zdůvodnění řádného nástupnictví Rechabeáma (1 Kr 9,4n) je podmíněný a jeho platnost je zrušena Hospodinovým výrokem v 1 Kr 11,11-13. Autoritou tedy není chráněn Rechabeám, nýbrž Jarobeám. Jinými slovy: Vy byste jako absolvent teologického studia měl umět rozpoznat myšlenkové stereotypy prostého čtenáře Písma a kriticky se s nimi vyrovnat na základě pečlivého studia (rozboru a znalosti) Tanachu.

Vzhledem k výše popsaným nedostatkům navrhuji diplomovou práci Mariana Šprty hodnotit jako velmi dobrou (2).

Jiří Beneš

V Praze, dne 22.7.2018